

PRIKAZI KNJIGA

POMORSKO MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO

Izvanugovorna odgovornost za štetu i problem izbora mjerodavnog prava

Dr. Vesna Tomljenović

Rijeka, 1998., 479 str. Izdavač: Pravni fakultet, Rijeka

U izdanju Pravnog fakulteta u Rijeci izašla je knjiga dr. Vesne Tomljenović pod nazivom "POMORSKO MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO - Izvanugovorna odgovornost za štetu i problem izbora mjerodavnog prava."

Predmet je ove knjige pomorsko međunarodno privatno pravo u segmentu pomorskih delikata, odnosno događaja koji rezultiraju obvezom izvanugovorne odgovornosti za štetu.

Materija deliktних odnosa u okviru plovidbenih odnosa, samo je u manjem dijelu međunarodno unificirana. Razlike u rješenjima pojedinih nacionalnih zakonodavstava, posebice kada se radi o odgovornosti za naknadu štete i visini naknade štete, velike su.

Sljedom toga, sve se veće značenje pridaje nacionalnim kolizijskim pravilima koja vode k određenom nacionalnom pravu kao pravu primjene materijalnih pravila za izvanugovornu odgovornost.

Autorica ove izuzetno vrijedne knjige, dr. Vesna Tomljenović postavlja si sljedeći zadatak - analizirati postojeća kolizijska rješenja, te ukazati na koji način *de lege ferenda* riješiti pitanje sukoba zakona u okviru pomorskih delikata.

Postavljeni zadatak autorica je vrlo uspješno obavila.

Nakon uvodnih razmatranja, u drugom dijelu knjige pod nazivom OPĆE KOLIZIJSKO PRAVO DELIKTNIH ODNOSA autorica izlaže suvremena kolizijskoppravna rješenja glede općeg kolizijskog prava deliktних odnosa, te tendencije njegovog razvoja. Pored toga, izlaže neke specifične probleme vezane za postupak izbora deliktnog statuta, kao što su *kvalifikacija*, te uzvrat ili upućivanje na treće pravo (*renvoi*).

Uz poredbenopravnu analizu, autorica analizira i važeće hrvatsko kolizijsko pravo deliktних odnosa.

Uzimajući u obzir razvoj suvremenih međunarodnih kolizijskih rješenja, kao zaključak ovoga dijela knjige, autorica ističe pravce i opseg mogućih izmjena i dopuna hrvatskog kolizijskog prava deliktних odnosa.

U trećem dijelu knjige pod nazivom IZVANUGOVORNA ODGOVORNOST ZA ŠTETU U POMORSKOM PRAVU I SUKOB PRAVA, autorica izlaže kolizijska rješenja za specifične oblike pomorskih delikata, kao što su: sudar

brodova, tjelesne povrede i smrt osoba na brodu, te onečišćenje mora i morskog okoliša uzrokovanog brodom.

Kolizijska rješenja iznesena su s aspekta poredbenog kolizijskog prava, te odredbama hrvatskog pomorskog međunarodnog privatnog prava.

Uz navedeno, posebna pažnja posvećena je teorijskim i praktičnim razlozima kojima se opravdava ili osporava primjena prava *državne pripadnosti broda*, kao specifičnog kolizijskopavnog rješenja.

Sveobuhvatna i uspješno provedena analiza opće kolizijskopravne regulative deliktних odnosa i njena specifična primjena u materiji pomorskih delikata, dovodi autoricu do zaključka da složenost i različitost pomorskih delikata, imaju za posljedicu odstupanje od jednostranih općih kolizijskih pravila (*lex loci delicti commissi i lex fori*), odnosno za pomorske delikte, posebno kolizijsko pravilo (*lex bandi*), te usvajanje elastične kolizijskopravne regulative koja adekvatnije određuje mjerodavno pravo koje je sa spornim odnosom izvanugovorne odgovornosti za štetu u najbližoj vezi.

Takav zaključak važi kako za suvremena međunarodno privatna rješenja, tako i za ona prihvaćena u hrvatskom sustavu pomorskog međunarodnog privatnog prava.

Knjiga sadrži vrlo bogat pregled novije sudske prakse, suvremena stajališta pravne znanosti, te moderna zakonodavna rješenja, te nedvojbeno predstavlja djelo od neprocjenjive važnosti za suvremeni razvoj hrvatske pomorske znanosti, sudske i zakonodavne prakse.

Obzirom na aktuelnost tematike, sustavnost, jasnoću i konciznost izlaganja, te koristan izvor podataka koje pruža, knjiga dr. Tomljenović vrlo brzo naći će veliki krug zainteresiranih čitatelja i zauzeti značajno mjesto u hrvatskoj pomorskoj literaturi.

Mr. Dorotea Ćorić, asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary

Dr. Vesna Tomljenović: Pomorsko međunarodno privatno pravo- Izvanugovorna odgovornost za štetu i problem izbora mjerodavnog prava

(Maritime Private International Law - Tortious Liability and the Problem of the Applicable Law), Faculty of Law Rijeka, 1998, pp.479

This book gives a legal analysis of the conflict of law rules for maritime torts.

*After an introductory, in the second part of the book the author analyzes the general conflict of law rules for torts *lex loci delicti*, and the specific for maritime torts *lex bandi*.*

In the third part the author deals with the problem of conflict of law rules for three different cases of extra-contractual liability in maritime law: a collision, personal injuries and wrongful death and pollution of the sea caused by a vessel.

*Special attention is paid to the application of the specific conflict of law rules *lex bandi* in cases of vessels flying flags of convenience and bareboat charter.*

*In the final part author stresses that in many legal systems exists a strong tendency of rejection of the fixed and rigid conflict of law rule *lex loci delicti* (*lex bandi*) and elastic conflict of law principle of the closest connection has been introduced.*

The book is written clearly and concisely and is a very useful source of information for further consideration.

I would strongly recommend it to all who have an academic or practical interest in this important subject.